

MURAKÖZ

(MEDJIMURJE)

helyi érdekű vegyes tartalmu lap.

A „MURAKÖZ“

megjelenik havonként 3-szor:

1-én, 10-én és 20-án.

Előfizetési árak:

egész évre 3 frt. — kr.

fél évre 1 frt. 50 kr.

negyedévre — frt. 75 kr.

A lap szellemi részét
illető közlemények a
„MURAKÖZ“
szerkesztőségéhez küldendők
Csáktornyára.

Kiadóhivatal:
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedése Csáktornyán.

A község háromsága.

Kis falunak legtöbbször három intelligens embere van, az a pap, tanító s jegyző. Ez a 3 ember az, kik ha együttesen működnek, vezérelve a népszerűt fenséges elve által, sokat, mondhatjuk mindent tehetnek a helység jólétének érdekében. Ez a három egyéniség az, kik műveltségükönél fogva első sorban vannak hivatva a nép vezetésére. Ennek a három embernek kellene lenni a nép tanácsadójának, hiszen már hivataluk is arra utalja őket.

A papok kezében vannak a lelkiek, ezek a népnek lelki pásztoraik, ők képezik a helység minta képét, ők az Isten felkent szolgálói hirdetik a szent igéket s valljon a pásztorbottal nem fér e össze a kalauz utmutató veszszeje? Azt hisszük, igen. Utána következik a tanító, kinek kezében van a jövő nemzedék jó és balsorsa letéve. Ő mutatja meg az utat melyen haladni kell, ő vezeti be a falu népét az ismeretek tárlházába, ő a második atyja a kezére bízott fiataloknak s mint jó atyának kötelessége nem csak az iskolában, de azon kívül is, a jót, szépet és hasznost terjeszteni. Ez a két ember képezi a falu népének a szellemeikben a vezetőjét, s az anyagiakban a jegyzőt.

Mert nem csak lélekből áll az ember, hanem testből is. Valamint a lélek megkívánja a maga szükségleteit, úgy megkívánja a test is. Ne csak a szellemiekre, de az anyagiakra is fordítsunk gondot. A jegyző a tanácsadója a népnek az anyagiakban, ez adja meg neki a szükséges utmutatást egyes bajos dolgaikban, ez segíti ki a népet zavarából. Felsőbb helyeken ő képviseli rendesen a falut, ő benne bízunk s tőle remél a nép mindent. A pap, tanító s jegyző lennének tehát a falu népére nézve az, mi volt a tengerészre a sarkcsillag, a vezető.

Gyakran lehet mégis olyan helységre akadni, hol a vezérszerepet nem az említett három egyén viszi, hanem más, gyakran önérdékből fel-

toolt személyiség. Mi lehet ennek az oka? Ismert dolog az, hogy a népet az uralja, az vezeti ki legjobban tud szája ize szerint beszélni. A pap, tanító vagy jegyző nem ígérhet, nem mondhat olyat, anélkül, hogy hivatásával ellentétbe ne jöjjön, mit kívinni nem lehet; míg más egyén, talán nem is annyira rossz indulatból, mint inkább az ügy iránti elfoglaltságából indulva ki, gyakran, sőt legtöbbször kivihetetlen ígéretekkel vonja maga köré a falu népét. Persze a szegény nép nem mindig bír helyzetének átnézetével, nem mindig képes álláspontját megítélni s azt hiszi, hogy az viseli legjobban szíven ügyét, ki legtöbbször ígér s elfeledi azon közmondást, hogy »aki sokat ígér, keveset ad.« De hát mért nem hódítja meg magának az arra mért hivatalánál fogva is hivatott három egyén a tért?

Az ilyen feltolt népboldogítók rendesen a nép kebeléből támadnak s ezen tény egyes kezekben veszedelmes fegyver. Hiszen ők is a nép fia, hiszen ők is érzik azon terhet, melyek a nép vállára neheznek, ők tudhatják legjobban a nép baját, mert ők is részesülnek mostoha sorsukban. Befolyásuknak megállapítására pedig olyan eszközöket és módokat szoktak felhasználni, a milyent magának egy művelt ember, kinek lelkében él az igazságszeretet, meg nem engedhet. Ellensúlyozni pedig halalmukat bajos, mert a nagyhangú fenyegetések szavak a nép lelkét elkábítják s felhevülésében nem hallgat igazi barátjainak szavára. Nem ér a szép szó ilyenkor semmit, legjobb engedni a népet a megkezdett utján haladni, belátja az azt később, hogy helytelenül cselekedett s visszafordul elhagyott barátaihoz. Egyszer-mászor megpróbálja ugyan a falu háromsága az ár elleni uszást, de később kifogy türelme s ott hagyja a küzdőtér, gyakran, megelégedve a dicsőséget örökre.

Azt nagyon rosszul teszik. Mikor ismét hozzájuk fordul a nép, ragadják meg együttesen az alkalmat s szilárdítsák meg befolyásukat. Világosítsák fel a népet, ismertessék meg igazi ál-

barát aikkal mutassanak rá az örvényre, mely felett jártak s a nép látva önzésnélküli jóakarataikat, ragaszkodni is fog hozzájuk. Ha egyszer ki nyerték a nép bizalmát, iparkodjanak azt minden körülmények közt maguknak biztosítani s ne éljenek vissza a nép bizalma által nyújtott hatalommal. Gyűjtse a pap, tanító s jegyző egybe, a falunak netán létező intelligenciáját s a népnek befolyásosabb férfait, képezzenek egy szilárd testületet, mely szellemi erejénél fogva hivatva van a vezérszerepre.

A pap óvja meg a népet az erkölcsi sülyedéstől s korunk veszedelmes ferde kinövésseitől, hiszen az, kinek Isten igéit kötelessége hirdetni, az, kinek ajkáról a béke és szeretet malasztjai hangzanak, kit semmi sem köt a földrögéhez, csak az képes az érdek nélküli vezetésre; a papnak hivatása a szereteten alapuló családi béke terjesztése. Ő neki tiszte az emberszeretetet hirdetni, járjon ezért jó példával elől, netekintse kárát mi talán reá háramlana, hiszen minden szava viszhangozza az isteni igéket: »Szeressed felebarátodat, mint önnön magadat.« De nem csak mint lelkipásztornak, hanem mint magyar hazafinak is vannak kötelességei. Itt Muraközben, hol a rossz akarat visszavonást akar előidézni az egymásközt békés testvérekként élő nemzetiségek közt, itt még megdönthetetlen magyar állami eszmék mellett is kell harcolnia. Ne tekintsen arra, hogy neveltetését nem mindegyik itt, Magyarország nyerte, ne vegye figyelembe a szenvedély szülte pártos eszméket, pánczéolja fel keblét azok káros befolyása ellen s gondolja meg azt, hogy ő is magyar állam polgár s azon eszmékért kell küzdenie, melyért Zrínyi s több más hős ontá vért. Hiszen ez a sokat sanyargatott haza mindannyiunkat egyforma szeretettel ölel keblére, nem tesz fiai közt kivételt azért, mert az egyik más nyelven dicséri az urat, mint a másik; nem üldözi a vallásfelekezeteiket, sem a nemzetiségeket, mindegyiknek egyforma jogokat biztosít.

GRESKOVITS JÁNOS.

A „Muraköz“ tárczája.

Julia Fanarotti.

Regényes elbeszélés. — Olasz eredetű után.

(Folytatás.)

Egyike volt ez ama regényes olasz estéknek, melyek leginkább a költők és festők termékeny phantáziájukat élesztik s lelkesedést öntenek belejük.

A gyönyörűen megvilágított, körskörül mind a legdrágább szőnyegekkal feldíszített salonban ott táncolt a legkitűnőbb zene mellett Velencének haut-crème tréfás és komoly dominó ruhákban.

Egy ablaknál társalog egész megbizottan a drága függönyök mögött egy fiatal dominó pár.

Most hallatszik egy kedves női hang, amint suttogó: „Holnap kedvesem megszabadít minket tőle a titkos tanács ítélete; holnap már az ölom-fedél alatt lesz!”

„Hála Isten már egyszer!” sóhajt fel egy mélyebb hang.

„Ó te szegény kis árvám!”

„Életem“ tevé hozzá a nő s hevesen megöleli egymást.

De a száz-hangu orchester zuhogása, a tömeg vig és zúzó társalgása a fiatal pár minden titkolódzása dacára megüték ezen oly halkán kiejtett szavak egy másik feketedominó füleit, ki ott a függönyök közelében szótalanul áll s nagy figyelemmel kíséri — a fiatal dominó pár beszédjét. Szíve gyors dobbanása — a hallott szavaknál megáll, s szeméi fénylenek az álarcon keresztül mint a villám; kezével az éles tör után nyul, hogy e pillanathoz leszurja a hűtlent; de egyszerre magába száll, visszateszi, egy pillantást tesz feléjük — s egy keserű mosolylyal távozik el a díszes salonból. Oh, de miért is kellett hallania a szegény senatornak, — ifju nejének — kit ő annyira tisztelt s szeretett — élete ellen törő beszédjét?

Miért nem hagyta meg Julia legalább még ezen egy pár hónapot, mit a gondviselés jóakarata szánt neki békeességben átélni?

Jó öreg! te azt gondoltad bizonyára — hogy dicséretet mondanak Juliának rózsá-ajkai: s ime! mily szörnyen csalódtál.

Tör dőfé át szívet a hallott szavaknál, ő most már az átkozott helyen nyugodalmat nem lel, őt nem vigasztalják a költőnek ama, a legnagyobb csapásokkal sújtottira mondott szavai:

„Hogyha most szenvedsz azután nem úgy lez.

Nem dörög mindig az egék haragja.

S a setét szélvész ragyogó derülés

Szokta követni.»

Ő, életének minden boldogságától megfosztva, maga az élet nem nyújt neki semmi reményt, hisz ez is még csak egy két órára van szorítva. Ő felett már nem derül ki a nap, setét előtte minden. Lemegy, a ladikba száll s megparancsolja a gondoliernek, hogy a sötét csatornába evezzen. A gondolier szótfogad, habár nem tud eleget csudálkozni ura ily szokatlan parancsá felett. A könnyű ladik gyorsan halad tova a kék tenger hullámain két felé szelve. A csillagos égről szomorúan tekint Phoebus a hatalmas Velencére, melynek ezer világi, a hullámozó tenger niveau-jára mind-megannyi tündér-táncot raknak, mulatnak; mulatásuk csendes, nem zajos mint a lakósoké; mert ezek örömhangjai messze-messze terjednek el a széles tengeren. De mindezekkel senatornak megtört szíve nem törődik.

Egy darabig mozdulatlanul áll; de midőn kettőt ütött az óra, testét borzadály futotta át; a gondoliernek jelt ad, hogy forduljon vissza — s e pillanatban a gondola megfordulván, már ott van a senator palotája előtt. A senator éjjeli köntösébe burkolva kiszáll. Még egyszer s most talán utójára eszébe jut a boldog kor, mikor még szíve mélyéből szerette Juliát — s hogy is ne szerette volna, hisz oly szép volt ő, hogy szebbet nem teremt Raphaél, avagy Ticio istani ecsete. — nem terem Andalusia illatdús bájos völgye; — oly jó volt ő, hogy inkább angyalnak lehetett gondolni, kit Isten mint kegyajándékot küldött a földre a szenvedő embernek, hogy rátekinthe feledje szenvedéseit, feledje, hogy ő ember, feledjen mindent s térdre hullva nevére rebejje. S mily szörnyen csalódtál!

Sötét felhők borítják az eget — tompa morajtól visszahangzik az adriai tenger, nagy zivatar támad, mintegy isteni intésül a bűnös Velence lakosságának.

Az ünnepély még mindig tart Carulli udvarában, csak hogy most már nem oly zajos, a táncvizsgálat is

már véget ért. A nagy zivatar, mely oly erősen kint dühöng, a mulatók kedvét megzavarta — s így többen a felelem miatt felhagytak a mulatsággal.

Julia és Cezario husszor is megkezdtek beszélgetéseket, de mindannyiszor félbehagyták.

A vendégek elszédnek. Cezario levezeté Juliát a ladikba. Egymás karjába kapaszkodva a ladikba szállnak. Cezario még egy szenvedélyes tekintetet vet a szép Juliára . . . de most egyszerre . . . valami zörren . . . Julia megrázódik . . . vér s a tenger vize tecskenedik be e pillanatban Juliának hófehér ruháját. A test, mely a vízbe esett Cezario vala; elesett ismeretlen kéztől, mert ezen idő alatt élő nem látatott!

Hat erős gondolier evez gyorsan a ladikot mindig előre hajtva, mintha csak dacolni akarnának a felkorbácsolt tenger hullámaival. Julia kétségbeesetten hivo-galja kedvesét, Cezariot . . . de hasztalan, a hajósok is csak néma tanui maradnak az ifju nő szívszakadt fájdalomnak.

Most halk suttogás hallatszik a ladikban — a ladik megáll — s annak első részén valaki felemelkedik. Cikázó vilám, mely az égen keresztül kigyózik vonásait híven megismerteti Juliával, ki a végső kétségbeesés hangján felsikolt s a tengerbe akar ugrani.

Megismerte férjét, ama gyöngéd szeretetre méltó jó öreg kinek ősz fejét még csak egy pár percz előtt kedvesének feláldozni akarta.

Néhány percz és a senator intésére az adriai tenger hullámai a nekik szánt áldozatot átölelték.

A hullám s habok telett — suhog még csak gyöngéd sóhaj — mint valami érthetetlen név — mire a zivatar is megszűnt, drága áldozattal elégitve ki s a tenger hullámai is lecsendesültek.

Benvenute Orsini Velencének büszke senatorát ott látjuk másnap palotája oszlopai között — mintha csak oszloppá vált volna ő is.

Minden, még a legcsekélyebb ellentállás nélkül is meghagyja magát kötötzetni a titkos tanács örei által.

Mi történt, arról nem tud senki semmit; annyi bizonyos, hogy e naptól kezdve nem látta őt halandó.

VÁLPATAKY S. A.

Mi ujság Muraközben?

— A csáktornyai takarékpénztár megvette a fűtőren fekvő Zombor féle ház telkét 7.100 forintért építkezési célból. A vett ház hely megérdemli, hogy oda díszes épület emeltessek, ami a takarékpénztár ak számláiban is van.

— F. hó 2-án alkonyatkor Csákt. a városháza melletti épületébe villám csapott be. A villám a kéményen keresztül a konyhába hatolt, a hol a városi örmester nejét és leányát egy pillanatra elszedítette. A konyhából a falon át egy aranykereten és vaskályhán végig szaladva, összejárta a szobát és folyosót, míg végre a folyosó ajtón keresztül tört ki a szabadba, hol a földbe hurodott. Szerencsére a villám nem gyújtott.

— Csáktornyán a porciunkulai bucsu régi szokás szerint ez idén is látogatott volt, különösen a szomszéd göcsei vidékről sereglett ide sok ember. A vásár azonban nem volt nagyon látogatott. A kínálattal a kezeslet éppenséggel nem állt arányban. Sok volt az eladó, kevés a vevő.

— Valló Vilmos csáktornyai polg. iskolai igazgatót a vallás és közoktatásügyi m. kir. min. a Temesvározt szervezett állami felsőbb leányiskola igazgatójává nevezte ki. Ezen előléptetésnek öszinte szívvel gratulálunk.

— Pálya Mihály csákt. polg. isk. r. tan a vallás és közokt. m. kir. min. által a megürült csáktornyai polg. iskola igazgatójává nevezetett ki. Előléptetése alkalmából szívvel üdvözlölközünk! Ugyancsak a vall. és közokt. ministeriumnak jul. 30-án kelt rendeletével a csáktornyai polg. iskolához r. tanítót Bauer József nevezetett ki.

— Öt vak térfit a »Prága Hradszin« vakok intézetéből f. hó 4. és 5-én a Seivert-féle vendéglő kertihelyiségében sikerült hangversenyt rendezett. A zene darabok művészi szabotossággal adattak elő.

— Zalamegye kir. tanfelügyelője m. hó 30-án foglalta el állását. A mint értesülünk még e hóban Muraközbe jó a csáktornyai magyar nyelvi póttanfolyamot befejezni.

— Hangversenyt rendezett a »Hattyú« vendéglő nagy termében f. hó 6-án Nedelkovic György operatzenekes. Az ének részleteket Hübner Károly városi kántor kísérte ügyesen harmoniumon. Előadott több műdal, operakivonat s más eféle. A közönség igen csekély számban vett részt.

— Elgázolt Csáktornyán egy vigyázatlan bérkocsi egy kis leányt aug. 2-án. Ugyanez a szerencsétlenség történt meg aug. 5-én egy libával is a piac közepén. A városi elüljáróság megtilthatná a gyors hajtást a kocsisoknak a város élénkebb utcáiban.

— Zúgiskolák Muraközben Tudomásunkra jutott, hogy Muraköz 6 nagyobb községében zúgiskola van, a melyekben olcsó pénzért kontarkodnak a tanítónak szegődött gatyás polgártársak. Van köztük egy szücs, 2 borbély és érvágó és 3 földművelő. Mintegy 600 muraközi gyermeket boldogitanak pedagógiai és didaktikai ismereteikkel a t. tanító urak. Haladjon aztán Muraközben a népoktatás ügye! Ehhez a dologhoz részletesebben a legközelebb hozzászólunk. Addig is a kir. tanfelügyelőség figyelmét hívjuk fel reá!

— Lapunk 9. számának horvát része a következő tartalommal jelent meg: A házi állatok betegségei és orvoslása. Egy muraközitől. Mit várhatnak a szü-

lők viszonzásul szeretetökért gyermekeiktől? Egy muraközi tanítótól. Mi ujság? A tárczában: P. I. névnápjára (költemény) Antaltól. A két szív fájdalma.

— A Stridói költői vers aliastra hirdettetett pályázat, mely választás útján leendő betöltve f. évi szeptember 1-én. Ez állással 350 frt. évi fizetés van összekötve.

Vegyes hírek.

(Modern cselédek.) A ház asszonya a minap valami nyári mulatságból kissé későn érkezve haza, észre veszi, hogy Kati, a konyha nímája két égő gyertya mellett nagy buzgalommal olvassa a legújabb rémregényt. A »nagysága« természetesen szörnyű haragra gyúlt e roppant pazarlás miatt, s ily szókra fakad: »Te Kati, ugy látszik, hogy te két gyertyát is égtesz a regényolvasáshoz!« »Oh nem, csokolom kezét nagyságos asszony, választott nyugodtan Kati: »ez csak egy gyertya, hanem két felé vágtam.«

Mennyit fogy a nap augusztusban? Augusztus 1-én a nap 4 óra 39 perckor kelt és 7 óra 32 perckor nyugodott le, tehát a nap hossza 14 óra 53 perc volt. 31-én a nap 5 óra 19 perckor fog kelni és 6 óra 41 perckor lenyugodni, tehát a nap hossza 18 óra 22 perc lesz. E szerint a nap augusztus hóban 1 óra 31 perccel fogy, azaz rövidebb lesz, míg ellenben az éjszaka ugyanannyival hosszabbodik.

A taljánországi fűjekre rossz idők járnak. Hivatalos kimutatások szerint májusban egy hét alatt 80,000 fűrjet csomagoltak és küldtek el a messinai öbölből. Ankonában majus 15-31-ig csupán egy kereskedőház 10,700 darabot szállított. A fűrjek legnagyobb részét hálóval fogják. Midőn a meleg napok beállanak az olasz kicsinje és nagyja előkeresi puskáját, botját vagy akármi más szerszámját s megy löni, fogni

A stinaczi rom. kath. II. osztályu tanítói állomásra ezennel

PÁLYAZAT

nyjtatik. aug. 22-ére, a tanyelv horát. Illetmények: Szabad lakás és 7 öl puha fa, a mely fából azonban egy tantermet is kell fűttenie a tanítónak.

Fizetése 350 frt évente, havi részletekben a község által fizetve. A kiegészített folyamodók szíveskedjenek leszerelt folyamodványaikat legálább aug. 20-ára aláírthoz be- küldeni és ha lehet s e g e s 22-én Stinácson a választáson megjelenni.

Stinácson, 1884 aug. 8. Posta helyben. (Vas m.)

Kermán Rezső író, Stinácson

v. útni, fűrjet, melyek a tenger felül hosszú sorban húzódnak. Az elfogott vagy megölt fűrjek száma egy évben 500,000-re is rug. Ez oktan madár pusztítás miatt nagyon zúgolódnak nemcsak az olasz vadászok, hanem minden madárbarát s józanészű ember.

— Egy amerikai, kinek neve nem áru'latik el, egy oty szerkezetű pénzszekrényt talált fel, mely, mikor a betörő hozzá nyúl, nemcsak a villamos csengőyüt hozzá működésbe, hanem egy villámfény sugár által a tolvaj arczvonásait is akként világítja meg, hogy az, egy a pénzszekrényben levő önműködő fényképezeti készülék által ábrázolva lesz.

— Egy boldog helység. Amint egy nemrég visszatérő turista beszéli, egy regényes helyen fekvő Gastein mellett kis gyógyhelyen, a rendőség feloszlatott, mivel egy egész év alatt sem miféle büntény, sem pedig kihágás nem fordult elő, ennél fogva a község tanácsa elhatározta, hogy az egyetlen személyt is, ki még községükben a közbiztonságra felügyel: az — éjjeli őrt is elbocsátja.

— Horvátországi földrengések. Dr. Kispatics jelentése szerint mult évben Horvátországban s a szomszédos Boszniában és Dalmáciában 37 napon összesen 45 földrengés volt, legtöbbet remegett a föld Zágrábban, hol tizenhat rázkodás volt.

— Párizsban nemzetközi kiállítást rendeznek, kiállíthatók 1—3 éves gyermekek; a legzsebb, legegészségesebb gyermek ezer frankkal jutalmaztatik.

Felelős szerkesztő Margitai József.

A savanyu vizek királya.

SZÉCHENYI FORRÁS

RADEIN MELLETT

ötszörösen vegyelemezve.

Legkitünőbb asztali viz. — Orvosi tekintélyekről ajánlva.

Tartalma:

Széchenyi forrás	Rádanyi	Gleihen-burgi	Krondorfi	Mohai	Gies-hülli	Nemet-kereszturi
97.854	84.514	79.758	48.888	48.094	43.793	41.241

VOGLER JÓZSEF tulajdonos. Petáncz.

u. p. Radkersburg

Petáncz **Strahia testvérek** **Nagyobb megrendelések** közvetlenül eszközöltenek, **Kutleirások** ingyen és bérmentve küldetnek. **Kitüntetés** **Bécs** és **Trieszt.**

Hamisítások elkerülése végett a dugónak a vízhez fordított részén „PETÁNCZ” szó van beégetve 121

ROSENBERG LJUDEVIK

pekarski-mešter (školska vulica).

preporuča od najfineše banatske pšenice melo vsake numere i fele:

MELO OD ŽITA, KURUZE I HAJDINE

Kiadandó üzlethelyiség

LÖBL JAKAB

HÁZÁBAN LÉVŐ BOLT, JELENLEG

Könyvkereskedés

október 1-től kiadatik.

Magyar leszámítoló és pénzváltó bank.

Az aratási évad alkalmával ajánljuk a t. cz. termelők és kereskedők figyelmébe: több mint 400,000 métermássa befogadasi képességgel bíró

közraktári telepünket

BUDAPESTEN.

Hat raktári épület és EGY NAGY GABONA ELEVATOR all készen termények és áruk beraktározására, kezelesére. k. raktározására vagy tovább küldésére a legutányosabb díjak mellett.

Ajánljuk olcsó kamatláb mellett ELŐLEGET a beraktározott, sőt már a címünkre feladott terményekre.

Elvállaljuk a ránk bízott termények **bizományban való eladását** akár a vidéki államokról, akár pedig raktarainkban. — Ajánljuk továbbá teljesen felszerelt raktarainkat **Szegeden, Bácsón és Temesváron.**

Vasuti és gőzhajósági vállalatok részéről fonteltősorolt vállalataink kiváló kedvezményekkel bírnak.

Magyar leszámítoló és pénzváltó bank Budapest. 73-3

MAYER TESTVEREK

CSÁKTORNYÁN,

ajánlják minden ipar célra dusan felszerelt

BÖRRAKTÁRUKAT

a legutányosabb áráért és pedig cipészék részére: a legfinomabb Chagrin zerge, lakk borjubőr stb. csizmadiák részére: tehénbőr, bagaria pitlingi, bel-lésbőr, kordovány, chagrin és mindenféle talpbőr, továbbá szijgyártók részére: legfinomabb fénybőr stb.

83-3

„MEDJIMURJE“
izlazi svaki mesec trikrat:
1-ga, 10-ga, 20-ga.
Cena mu je:
Na celo leto 3 frt. — kr.
Na pol leta 1 frt. 50 kr.
Na četvert leta 75 kr.

MEDJIMURJE

(MURAKÖZ)

NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK

Sva pisma i pošiljke naj
se pošiljaju
„Uredništvu Medjimurja.“

Izdateljstvo:
FISCHEL FILIPOVA
knjižara vu Čakovcu.

Gospodartsvo.

Različiti betegi domaće živine i domaća vračta
proti njim:

(O zvanjskih betegih dalje.)

Vužganje žilah nožnih. Ovo dohadja vekšinom pri konjih i to na onih mestih koja su samo kožom pokrita. Zroki ovomu betegu jesu ili zvanjski kak n. p. preveliko navijanje pri težkoj vožnji, ako se konj s kopitom okrene ili vudri ili ako krivo stupi ili opadne; ili su pak zroki nu nutarnji kakovi betegi n. p. vužganje plućah itd. o kojih nutarnjih betegih budemo potle govorili. Znamenja, ako su betegu zroki zvanjski pozna se potom, da konj s nogom šepesa, vužgane žile su otečene tople i čutjive boleće. Ako je vužganje jako: živinče vekšinom leži, redko se gda stane, a kad se stane onda skeci, većput se i zimica pridruži.

Ako su vužganju žilah zroki nutarnji kakvi betegi, pozna se potom, da obedve ili sve četiri noge na jenput oboliju, žile su poduž na daleko otečene vruće i boleće.

Vračenje: Najpredi moraš živinčetu dobro podstreti, a onda cape namakati u mrzloj vodi i devati gore tak dugo, dok prestane vekša vrućina i bol. Kad to prestane, onda capu namočiš vu raztopu od amonjankove ili salmiakove soli koju vu opoteki za nali penez dobiš, pa devaš gori, a poverh toga moraš suhom mehkom slamom ono mesto čvrsto ribati; ako to nehasni, daš si vu opoteki jakše pomasti napraviti kak su n. p. ove:

1) Sive zive masti 70 gr. (ung Hgdr ein) Besika 8 gr. (Jod pur.)

2) Arniku 14 gr. (Tinetura Ornic Terpetinskoga olja 32 gr. (ol Terebinth) Salmiakove žestine 16 gr. (Lig Amm Caust).

3) Kalre 32 gr. (Camyh trit) Černoga sopuna 70 gr. Sapon oerid) tose raztopi vu vinskome spiriuzu od 210 grama a k tomu se doda 32 gr. salmiakove žestine (Lig Amm Caust), pa se tom pomasti vužgane žile mazeju.

Ako vu vužganju žilah krivi nutarnji betegi vraćiju se napredi ovi betegi, o kojih bude potle govor, a izvana u, potrebljuju še samo pomasti, a ne mrzlo oblaganje.

Vužganje zglobov. Zrok su ovomu betegu vekšinom, ak se živinče vrani, ili šklecne. Vračenje: postavi živine vu suhu svetlu štalu na suhi debeli nastel. Zatim, ako je zglob debelini čvrstim žilami pokrit, te nebi hasnilo mrzlo oblaganje, daj si napraviti jaku pomast vu kojoj bude, praha od španjolskih muhah (Pulv. Candharid) 4 gr. terpetinskoga olja, 17 gr. svinjske mašće, 52 gr. prostom mašćom dobro maži boleći sglobil koji nisu tak zakriti potreblju mrzlo oblaganje. U vodu mrzlu moraš deti nekaj solitarne ili glauberove soli, ako živinče dobi zimicu od ove bolećine, daj mu unutra glauberove soli od 8—10 lota ili solitra od 2—3 lota.

Konjski pavuk ili komar. Ov beteg se vno-goput pripeča pri kojih to nije drugo nego vužganje kože pregiba od stegna. Većput se i ognoj, znamenje konju navadno oteče noga prek noći, otekline je vruća napeta i boleća, konj šepa, nogu drži okočenu.

Vnogo put se k ovomu betegu pridruži i zimica. Na bolećem mestu se dlaka naježi, podigneju se mali mehurići, koji se razpukneju pa iz njih curi belkasti ili žutkasti gnoj iz kojega postaneju na koži kraste.

Zroki zvanjski jesu, nečistoća hodanje pomočvarnih blatnih koluzastih, stajanje vu nečistih stalah, ako noge ostanaju mokre od nečiste vode.

Vračenje. Ponaj predi betežno mesto dobro očistiti i osušiti, a onda mazati s pomaštju, koja se da vu opoteki napraviti po ovom receptu:

1) Olovnoga kisa 70 gr. (Ceri albi) pravoga olja 32 gr. ili olovne kvasine 12 gr. (Plumbacet) svinjske masti 52 gr.

Ako se je ozgor već ognojilo, posiplji mesto gnojeće pečenim i u prah stučenim alaunom (jelovom), a pomazi ga s pomašću ovom: Vene-

ličkog terpetina 32 gr. meda (Mell crud) 16 gr. prah od aloe 4 gr.

Vužganje kopitah. Ov beteg nahadja se vu mesnatih stranah kopita. Većput oboliju od toga sva četiri kopita.

Znamenja: Spočetka ide konj plaho i pazljivo, korake dela kratke, na tvrdom tlu šepa, ako su prva kopita boleća to zadnje noge podmeće pod trbuh, da si nanje telo bole nasloni.

Ako su sva četiri kopita boleća, konj diže izmenice noge u vis, jako je nemiren skeci, drheć i polegava. Kopita su vruća i natečuju. Vužganje ovo se more za 7—14 dni obrnuti vu gnoj nje, ako ne to beteg trpi i po više mesecih.

Zroki: vuzka i šupla kopita kad žmetni tusti kon i duže vu vrućih sparnih stalah stojiju, ako konjem ovo preveć izreže te je ili presuh, ili preveć moker, more ovomu betegu zrok biti i prehlada, ako švicni konji na propuhu stojiju kak takaj falingaste podkove.

Vračenje: Najpredi mora se podkova doli vzeti i nepotrebn rožni podplat izrezati i konja postaviti na isti nastel.

Na početku vužganja dosta je metati merzla oblaganja, ali voda mora biti jako mrzla, i oblogi se moraju gustoput premenjati. Oblaže se tak dugo dok vrućina i bol popusti, a otekline oplohne. Gde se bojati, daje gnoj izn a izreže se dobro da gnoj izcuri, ili ako ovoga nije unutra, da barem nekaj krvi izteče. Ako krv nebi hotela teći, deni nogu vu mlačnu vodu. Kad je prilično krvi izteklo, onda osuši ranu pa ju zalij spravim oljem, deni gore nitje od stare čiste lenove krpe i zaveži ranu. Ve put odveži ranu namaži s oljem pa opet zaveži. Ako se rana počme jako gnojiti, daj si vu opoteki napraviti ovu pomast.

1) terpetinsko olje 32 gr. praha od alve i mirhe 8 gr. pravoga olja (ol. oliv) 32 gr. i stim maži gnojeću se ranu, ali ju predi dobro izprati moraš vodom i vapnjejaćom.

Nekaj za zabavu.

K imendanu P. I.

gradjanu čakovečkomu.

Prijateljstvo zna si prijateljstvo steći
I vu meni ljubav prijateljstva plamnu
Radujuć se z srca Tvojem imendanu,
Od Višnjega Ti sva dobra želeći!

Stalno zdravje, na tom svētu radost pravu,
J još k tomu dug Ti život Svemogućei dao;
Moje želje blago milostivo uslišao:
Tam Ti gore udelio vječnu slavu

ANTUN.

Dveh srdcih bol.

Prípovest.

(Priredil: Sv. Jelenski.)

Blago čele hiže, ufanje obitelji, obožavanje majkino zlato kosna i ruzičastoga lica mala Jelica betežna leži:

U hiži s baršonom pokrtoju, u krevetu sněžno-belim čipkama obrubljenom na tustih blazinah, pod mehkim svilnim pokrivalom u vrućei drēmlje siromašno dēte S kamina blaga toplina po hiži se razproztira, noćna lampa u ruzičastome svetlu nedužno titra, a verna Marta od nesna sva slomljena, jedino još ljubavjom ponešto ojačena, tam na stolecu polag kreveta pazi i dremucka, u kojem Jelica posle čemerne noći od nesna onemogla drēmlje.

Lēpa mlađa žena u prostrani topli spavaći haljini stoji tam drhčuća i slaba, b'čda kakti smrt i gledigledi on) malo poverhjeno lice, kak samo jedna mati gleda i može na svoje betežno dēte, a srce nju boli, kak samu jednu mater srce bo eti može.

„Oh rećite mi jeli koga tak jako srce boli, kak

mene?“ šepće zagušenim od plača glasom i prehitu se na baršunasti divan.

Dobri stari lećnik, stari prijatelj obitelji koj je s majkom tu čelu noć nesrećnu verestoval blagom ozbiljnošću upravi svoj pogled na mladu čutlivu ženu i posle nekoliko časov tiho progovori.

„Jelica spava, vrućica prehaja; nadajmo se, da dobro delujuće znojenje, mirni san i blaga narav beteg nadvladale budu.“

Lećnik se smiri, ali dobromu prijatelju još nekaj drugo po glavi hodi. „Hodte z menom drago dēte, idemo pohode, vsigurno jako dobro delovalo bude na bol dveh sreih.“

„Sada gde je već zora zabělila da idem, u zimi po snegu?! Da si Jelicu ostavim?“ reće začudjena, kaj mlada žena.

„Na Jelicu Marta pazi; vu kočiju nedopire sněž, baršon i kunovina dosta toplote zadaju, a zora je ravno prikladno vrēme. Idemo!“

„Marta draga, tebi poveravam moje življenje, deni drevo na ogen, pripravljeno inaj mlačno mlēko mandalićino postavi sim k krevetu stolec mojemu angjelku s novimi igračkami, veliku hodeću babku s pozlaćenim bonbonniērom u narućju, ovamo najpredi . . . tako . . . srebrnu zdelicu, iz koje se voda de Cologne izparuje, postavi malo dale, da se miomiris slabije razprostire . . . „Ne, ne, nebudem se ja prehladila u toploj bundi, moj dobri starče! Odmah sam ovde! Z bogom moje drago srce!“

Otidu. Pred najsiromašnijom hižom najtesneše vulice postaneju Stari lećnik brižno zamota u veliki šal stabašnu ženu i više ju je nosil nego li pomagat po strmih šteghah.

U sredini zime je u zoru hladno i temno. Samo mala ručna svetiljka lećnikova tužnim svetlom razsvetljava je zapušćen stan. Stupiju u siromašnu zašušljivim zrakom punu kuhinju od onud vode jedna vrata u sobicu, koja su otvorena, da može u nju slaba toplina dopreti koja dvoje siromaško čeljade od zime obćuvati ima.

Jedna siromašna težkinja stanuje ovdj sa svojim betežnim detetom.

Jz hiže se čuje tihi batriveći govor i gorki plač

detećji. Lećnik pokrije s kabanicom svetiljku i reće mladoj ženi da muči.

„Neidite draga mamica, neidite!“

„Ne plaći se zlato moje! ne plaći srce moje! ar budeš opet kašljala Prosila sem tecu Oršu, da te neka pogledne, i donese svoju malu Julćiku. Na polдне dojdem dimu donesem puno — puno penez, i skuham ti bobru juhicu. Obećali su mi i jednu jabuku, lēpu veliku, crlenu, sladku jaboku, već ti ju donesem, samo se ne plaći angielek moj, samo se ne plaći golobek mo!“

„A mlēko jeli dobim?“ reće, zagušiv plač, tihim bojazljivim tonom slab deteći glas.

I to dobiš dušica moja i to jedinče moje.“

„A kaj pak malo cukora?“ nastavi sladko prilivajućim glasom betežno dēte i već — već mu smēh poigrava na bledih usnicah.

„Sve, sve!“ batrivi ju drhćućim glasom mati, na što srce-parajući uzdah iz prsih njoj prodre: „Sve ti donesem ružica moja! I ov veliki rubec na te metnem! Ovak na! Jeli da je tak dobro, jeli kako je topel? Tak se barem ne bude prehladilo moje malo detešće! I govor njoj u dugom vrućem poljubcu iznikne.“

Sada se čuju žureći koraki prama kuhinji. „Draga majćice, draga majćice! strah me je nemojte me ostaviti u kmici!“ strašno zavrišće uz zadržljivi kašalj mućće se dēte, „Bože moj! već se deni zlato moje, ne plaći se ar vumrem, nu ja moram iti drugač od glada poginemo, ter žuhko plaćući izleti na vrata.“

U taj mah se k mična kuhinja razsveti. Možda je dobri Bog čudo stvoril i angjela svojega poslaj? Ili je možda vila ona, koja tam stoji u čarobnoj ljepoti pred nevoljnom, zlatnimi kitami spušenimi na baršonjsku opravu?

Nije ono vila niti angjel već jedna slaba trpeča, plaćuća žena, koja, svum vrućinom čuvstvenoga ženskoga srca, krvavim srcem zaboraviv na sve, rad uzvišene boli obadvēmi rukami u slabu poderanu odjeću zaogrnutu siromašne težkinje, zamazano, nabrano plaćuće lice svojenu angielskomu licu pritisne i samo još ove rieći je moguća u stanju promucati.

„I moje dēte je betežno, hodi plaćimo se zajedno, molimo zajedno, i ufajmo se zajedno.“

Vužganje i oranenje konjske kičice. Zroki: ako si konj sam ili mu drugi na kičicu stupi i orani. Dogadja se onda, kad su konji trudni ili kad su podkove jako zaoštrene. Vraćenje: U početku hasnuje se merzla voda, vu koju se primeša malo octa i arnike, koju vu apoteki za nekoj krajcar dobiš. Ako je kopitni rog oranjen, izreži ga, očisti od peska kamenčićah itd. Ranu spravim oljem omaži, ničem od stare lenove krpe pokrij i ranu zavij, svako jutro ju s mladom vodom izperi, s oljem namaži i opet ju zamotaj.

Da rana berže oceli posipavaj ju sprahom, kojega si daj vu apoteki napraviti po ovom receptu.

1) arabske gümije 16 grama alaua (jelona) 4 gr. zelene galice 8 gr. Ili si daš napraviti pomast po ovom receptu.

2) Zelene galice 4 gr. (Ferr sulfur) aloe 8 gr. svinjke masti 52 gr. Stom pomastju maži ranu.

JEDEN MEDJIMUREC.

Detinska ljubav.

Toznamo, da roditeljska ljubav je prekomerna. Gledajmo da jeli takova mora biti i jeli je takova i vu deci proti pmo roditeljem. Ako pak takove ljubavi pri deci nema kaj anda moreju očekivati roditelji od dece? —

Najpređi čujmo, kaj veliju vučeni ljudi od ove ljubavi. Oni tak pišeje, da su roditelji na ovu ljubav od Boga prisiljeni. Nego деца ovo njim povrnuti, već iz Božjeg naredjenja, nemreju. Anda vidite roditeljska ljubav takova mora biti, kakova je je; a drugač je pri deci. —

Jako bi se anda prekanili oni roditelji, koji bi potrebuvali onu ljubav od svoja dece, koju oni čutiju proti deci. To vu deci, kaj vam budem iz svakdašnjega življenja dokazal, nije moći odgojiti. Ako pak ovo nebi vėruvali vučeni ljudem, idemo poslušat, kaj sam gospodin Bog govori. Vsaki dēn molimo deset zapovedih božjih. Vu njih nam sam Bog ovak zapoveda: »4. Poštuj oca i mater!« Ne veli se anda vu njih; Ljubi oca i mater, nego poštu; Iz ovoga se to moramo navčiti, da takovu ljubav od dece tako rekuć niti gosp. Bog nepotrebuje. A zakaj?

Pri stvarjanju svėta se tak vučimo, da gosp. Bog zdržava svėt, dok je nje gova volja. A vidite to se samo tak mo'e postići, ako je roditeljska ljubav tak velika, kak ju opazivamo ne samo pri ljudih, nego pri svakom stvoru božjem. Samo tak se zdržava svėt; drugač bi mu fletno kraj bilo. Kada dēte zbežeža, roditelji sva moguća včiniju, da skem predi ozdravi. Ako je vu kakvih drugih nevoljah, trsiju se ga odnut skem predi vun skopati. Ako je pak dētetu dobro, onda pak paziju, da vu onim dobru ostane i t. d. Vidite, da tak nebi bilo, kam bi svėt došel? Svi bi se dokončali. —

A jeli takove ljubavi moramo pri deci opaziti proti oditeljem? Ne! Niti, kak sam predi rekel, to gosp. Bog od dece nepotrebuje. Zakaj? Takovu ljubav, koju su se ona vživala, kad odrasteju potrebna je za njihovu dečicu. Da bi dēcas švoje roditelje tak ljubila, kak roditelji nje; nigdar se nebi hotēla dēca od svojih stariših razstaviti; dečko se ne bi hotel ženiti, puca ne bi htēla zamuž iti. Pitam vas, bi tak dobro bilo? Nebi bilo tak svetu fletno kraj? Mėsto toga kaj vidimo?

Kada puca zamuž otide, ali se dečko oženi: makar kak dalko je odpeljaju od doma, samo prve dneve je vidimo žalostne. Kad se pak privčiju, skoro zabiju za dom. Predi vidimo mater pohačat iti s kolači napunjenom košarom svoju kćerku, nego kćer s praznini rukami svoju mater. Očevidno znamenje je to, da je roditeljska ljubav na vėk vėksa kak dētinska. Toga bi vam mogel više napisati. —

Ali sad bi roditelji mogli zdvajati, pak se pitati, da kaj bude snami? Ov strah je ne čisto prez zroka. Borneš vnoğıput vidimo dēcu jako zlo baratati svojem roditelji. Nego, hvala Bogu, koj je svėt tak premudro

stvoril, najveksa stran itak nēma zroka to kričati; oni koji se dēcu dobro i pobožno odhranjivali. Istina, da vu deci ohladne ona ljubav proti roditeljem, koju su imala, kad su mala bila; ali mesto toga njim gospodin Bog vu njihova srca poštuvanje zasadi. Pak ako ovo roditelji išee i sami se trsiju vu deci odgojiti proti sebi, nigdar se nemreju tužiti.

Da vas budu znala poštuovati prvo je: Najte njim se nit vu najmenjšoj stvari, kad već pamet počneju dobivati, podloživati. Najte biti vu svem njihovi slugi. Pred dēcom se nigdar ne dobro kaj takvoga spominati, kaj bi nje moglo ohladiti. Na vėk je bolje, ako se dēca, već kak i odrasli ljudi, budu na vas oslonjivali, nego vi na nje. Čujte kak se veli: Jedna vdovica leži zdržava brez murgavonja desetoro dece, nego deset dece jednu vdovicu. Ako si anda po takvih načini postignete ono, kaj deci i Bog zapoveda, da nek vas poštuju, morete svigdar gosp. Bogu hvalu dati i zadovoljnibiti, kaj vam pak postićē želi

JEDEN MEDJIMURSKI
navučitelj.

Kaj je novoga?

— Strašen prizor pišu nam iz Zagreba da je na velikom sejmu vu Pokupskom jedna stekla svinja veliku zmešariju napravila med ljudmi i marhom. Svinja je napadala ljudi i marhu jednako. Ljudi oslobođiv se od nje vu zdvojnem strahu bežali su kroz lėsnu vulicu, gde je strašno narivavanje nastalo. Šest mužkarcev i jednu ženu su pogazili a 29 komadov marhe je poginulo; vnoğı ljudih i marhe je oranjeno.

— Smrtonosni uštip (griz) muhe. Prešli mesec dne 21 je Bertoka Petra krēmara male ženje zvanoga mesta uštipnula muha na levi ruki. Iz početka nije gori zel tu malenkost nego stopram onda, kad se je već zlo čutil i vrućinu dobi. To je tak trpelo 4 dane, na mestu uštipa se je za toga poiavila otečina i predrla se se je, na 4-ti den je med tem toga nesrečni od rane ove vumrl. Uštip je po svoj prilici takova muha prozrokuvala, koja je negde na gnijlom mesu prvo bila.

— Opet potres na otoku Jschiu zvanom. Na otoku Jschiu su stanovnici opet jaki potres očutili. Stanovnici otoka, kojim je još živo pred očmi lanjski strašen potres i njegove posledice, vu velikoj su brigi zaradi budućnosti otoka, ter su vu strahu da je najure on lanjski potres samo predhodeće pojavljenje opustošenja prelėpoga otoka. Za ljudstvo veliko blagodat noseći zviranjek Gugitillo zvani, kamo su ljudi iz stran svėta dohadjali vu toplice imajući giht ali krēe, sada komaj od nekoliko stranskih pohadja se — celi najmre otok spodobu opustošenja na sebi nosi.

— Hadži Loja poznati vodja ustaških bojnjakov naskoro se bude iz zatvora oslobodil, odkud vu svoju domovinu povrnul se bude.

— Kolera u Francuskoj. Kontumacija na granici Talijanske. Iz Ale pišu od jul. 30. V čera na večer odprli su vu Peri mestu zvanom od vlade određenu kontumaciju i privremeni kordon, koj se sastoji od karabelošov, pešakah soldatov i finacijalnih stražarov na granici Tirolske zemlje. Po zakonu najure koj žeh na talijansku zemlju stupiti, vu Peri treba se je podvrći 5 dane trajućoj kontumaciji (iztragi). Toga radi odmah poleg banhofa (kolodvora) jednu veliku hižu su priredili za putnika koji — vu 1 om ili 2 — om razdėlu vagona putuju, doklam siromašnim putnikom šatore i drvene barake podigli jesu. Prvi hranu za peneze dobivaju, a drugi pak soldačku koštu od strane vladne zabadau dobiju. Od vugodnosti dakak niti govora nije, jer niti najbogatēši hižu posebnu za svoju pršonu nedobiju. Pohižtvo četo ovih na belc pofarbanih komorah vu svakoj do 6—6 postelih sačinjava. Vrata hižna su od soldatov čuvana i stanovnikom jedno malo dvorišće služi, gde se malo čistešega zraka navčiti moreju. Barake na pol pokrite i šatori kojih ima do 23. vani su na polju Stanovnici barak na slami spiju i s gunji se pokrivaju. Vrućina, koja je nesnosiva i dosta velika vu šatorih slabim osobam, na dosta veliki nazadek je zdravja. V čera su opet 59 ljudih stavili pod kontumaciju. Za pažnju zdravja njihovoga jeden regi menski doktor jo postavljen.

— Čakov čka blagajna (sparkassa) je kupila na Čakovečkim pijacu ležeću Žomborovu hižu za 7400 frtov, da si tu jednu lėpu zidanicu zaidje.

— G. Vallo Villmoš ravnatelj Čakov gradj. školah je imenuvan za ravnatelja viš. đevojack. školah vu Temesváru. na mesto njega je G. Pálya Mihály imenuvan za ravnatelja.

— Čujem, da budu novi kr. školski inspektor dođujući tjeđen Medjimurje pohodili i pregledavali medjimurske škole.

— Strela je vudrila vu varaške hiže vu Čakovcu. 2-ga augustuša večer. Kvara je dosta napravila, ali ua sreću nikaj nije vužgala

CÉNA ŽITKA.

Kuruza na vagi	6 frt 50 kr. — 7 frt
Hrz	6 frt 50 kr. — 7 frt
Pšenica	8 frt — 8 frt 30 kr.
Jačmen	6 frt — 7 frt — kr.
Novi-zob	6 frt 25 kr. 6 frt 50 kr.

MARGITAI JOZSEF urednik.

Az egyesült gazdasági gépgyárak

ezelőtt
EPPLÉ és BUXBAUM
Augsburg, Sonthofen, Wels-ben

és
Bécs II. Praterstrasse 50

ajánlják elismert kitűnő minőségű gyártmányaikat mint:

Kőzicséplők vas- és fállványon.

Járgánycséplők szalmarázóval és rostával

Tisztító cséplőgépek járgány hajtásra.

Gőzcséplőgépek szegés- és szűrés dobbal.

Gőzmozgonyok fekvő- és álló kazánal

Szecsavágók (Bentall), kukoricza morzsolók, daráló malmok, répvágók, sor- és szórva-vetőgépek, Tigris szénagyűjtők, Perry szénaforgatók, Baker és Baker-féle rosták, Trienrők, szivattyúk, stb. stb. legjobb és tartós kiállításban jutányos árak mellett.

Catalogusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Közvetítőknak jutalék.

BRATJA MAJER

VU ČAKOVCU,

preporučaju svoju svake fele

Trgovinu kožah

za šoštare, i čizmare, kak n. p. fini Segrin, kravsku, teletju kozu, zatim beliša za podstavlanje čizmah, čiriza, laka, kordovanskog šegrina, svake fele podplatov, za remenare fine kož, za naj falešu cenu, more se prinas svaki den dobiti.

9. 3—3

Házeladás

Csáktornyan a varazsdi utcában lévő **STEFÁN** féle ház szabad kézből eladandó.

Bővebb felvilágosítást ad özv. Stefán Ferenczné helyben. 10 3—3.

RAZPRODAJA.

MORITZ NEUMANN (MATJAN)

vu Čakovcu

razprodaje svake fele robe; isto: rubce, sukno, platno, svake fele svilne i platnene rubce za fal čenu. 11. 3—3